

Motion till riksdagen 2020/21:2551

av Mats Nordberg m.fl. (SD)

Sverigedemokraternas biståndspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokrati och mänskliga rättigheter i biståndet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa biståndsramen genom en grundlig översyn, avveckling av ineffektivt bistånd och en större koncentration på ett urval av länder, biståndsorganisationer och fonder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör skapa ett instrument för att fondera biståndsmedel vars utbetalning frusits på grund av bristande kvalitet så att utgiftsmålet kan nå samtidigt som biståndets kvalitet säkras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att europeiska givare tydligare fördelar mottagarländer sinsemellan för att matcha givarländernas kompetens mot mottagarländernas behov och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen av det svenska biståndet som går till de områden varifrån de stora flyktingströmmarna till Sverige kommer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt bistånd och flyktinghjälp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt stöd till utbildning men att detta ska villkoras med att barnen inte indoktrineras i skolan på ett sätt som kan bidra till fortsatta konflikter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka svenskt bistånd till integrerade projekt för jord- och skogsbruk där även förädlingsindustri kan ingå, inte minst i mindre och mellanstora städer och runt flyktingläger, och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd till ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa biståndet till de akuta behoven orsakade av coronakrisen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och minska det antal FN-organisationer och utvecklingsfonder som Sverige stöder och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige även fortsatt ska bidra kraftfullt till FN:s arbete för fred och säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör prioritera stödet till vissa FN-organisationer, däribland UNHCR, FAO, Unicef och WFP, och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att avskaffa Unrwa och i stället lägga över dess verksamhet på andra FN-organisationer, i första hand UNHCR, och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barns rätt till liv och utveckling ska vara vägledande i alla beslut som rör barn inom Sveriges biståndspolitik och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd, i enlighet med Agenda 2030, ska stödja fattiga länder i att utveckla hållbar industri och infrastruktur inklusive energi och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det partinära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd knutet till miljö, klimat och energi och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsa, vatten och sanitet och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla Sveriges bidrag till Global Alliance for Vaccines and Immunization (Gavi) på samma nivå som perioden 2016–20 och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen av biståndet som går till praktisk yrkesutbildning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bistånd till Europas närområde snarare ska skötas på EU-nivå än som en del av det svenska biståndet och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen av svenskt bistånd som går till förföljda religiösa minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilt återvändningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avtal ska finnas med alla biståndsländer om återvändande för medborgare som fått avslag på asylansökan i Sverige eller vars uppehållstillstånd i Sverige dragits in samt om att biståndet till länder som inte skrivit under sådant avtal skall avbrytas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa betalningar vid misstanke om korruption och tillkännager detta för regeringen.

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre kontroll av och styrning mot rimliga transaktionskostnader och löner och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bryta samarbetet med olämpliga mottagare och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra in bidraget till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare redovisa i vilken grad genomförande parter efterlever Sveriges strategi och målsättningar inom biståndet i kommande resultatredovisningar av det multilaterala biståndet och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida och UD ska avtala om att kunna begära in kontrolluppgifter från betalningsmottagare och få del av uppföljningsrapporter och andra dokument och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avsteg från reglerna om uppföljning och kontroll och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avtalad rätt att frysa fonders utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta samarbetet med Islamic Relief Fund och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om personligt ansvar hos samarbetspartner för att inte bryta mot avtal om skälig lön och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en analys av biståndet med syftet att kartlägga och avsluta bistånd som finansierar myndigheter eller organisationer som aktivt förtrycker och kränker hbt-personers mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en förändring av OECD:s biståndskommittés regler för att inte tillåta avräkningar från biståndet för mottagande av asylsökande migranter och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avräkningar från biståndet för mottagande av migranter bör avskaffas när en mer hållbar invandringspolitik kommit till stånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att tillerkänna alla nationer samma grundläggande fri- och rättigheter som vi kräver för vår egen nation. Vi anser att grundläggande mänskliga fri- och rättigheter är universella, lika viktiga och gällande för alla människor. Alla länders regeringar har att efter bästa förmåga ta ansvar för sina egna medborgare.

Sverigedemokraternas långsiktiga mål med biståndspolitiken är därför att mottagarländerna ska kunna ta ekonomiskt och humanitärt ansvar för sin befolkning och respektera grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter. I dagens värld behöver fler människor hopp om en ljusare framtid i sitt eget land. Genom att bidra till en sådan ut-

veckling kan Sverige förebygga konflikter och skapa bättre förutsättningar för fred och säkerhet.

Förbättringar kan inte enbart initieras utifrån. För att de ska fungera över tid behöver de drivas av inhemska krafter och individer, med förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Sverigedemokraterna vill verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras egna grundläggande behov. Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning, på att ge barn trygghet och utbildning samt på att bidra till att skapa den komplexa struktur som krävs för en positiv ekonomisk tillväxt.

Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd, större koncentration av biståndet till ett urval av länder och internationella organisationer samt på färre teman, kan biståndet effektiviseras. Bistånd ska inte i första hand handla om givarens ideologiska utgångspunkt, utan om effektiva och ändamålsenliga satsningar där varje krona ska göra så mycket nytta som möjligt.

Utgiftsmålets osunda incitament

Målet att spendera en procent av BNI skapar incitament för att nedprioritera biståndets kvalitet. Det ligger i sakens natur att när en myndighet har som primär uppgift att betala ut pengar, kommer den att vara mindre benägen att undersöka om exempelvis korrup­tion eller ineffektivitet är så utbredda i vissa biståndsprojekt att dessa borde avslutas.

I en förhandlingssituation mellan Sida och dess partners, skapar målet också ett underläge för Sida, eftersom motparten vet att Sida har incitament att betala ut pengar för att nå sitt mål.

Sverigedemokraterna föreslår därför att regeringen upprättar ett instrument för att fondera biståndsmedel vars utbetalning frusits. En sådan säkerhetsventil skulle tillåta Sida att avsluta eller uppskjuta projekt med låg kvalitet. Utgiftsmålet bör ses som ett tak, mot vilket Sverige bör sträva med projekt som fyller mycket högt ställda krav på resultat, genomförande och redovisning.

Anpassad biståndsram

Den del av biståndsramen som överstiger det av FN rekommenderade 0,7 procent av BNI måste alltid vägas mot de behov som finns under andra utgiftsområden. Under mandatperioden 2014–2018 budgeterade Sverigedemokraterna för det största biståndsanslaget av alla riksdagspartier med motivationen att det är mer hållbart att satsa medel för att hjälpa migranter i deras egna regioner, än att ha för stor migration till Sverige. Utvecklingen blev en annan, med kraftigt ökad invandring till Sverige från en redan mycket hög nivå. Behoven av ekonomiska tillskott inom vård, skola, rättsväsende och äldreomsorg är nu omfattande och en mycket stor del av kostnadsökningarna och underskotten inom offentlig sektor kan hänföras till den förda invandringspolitiken. Detta är kostnader som vi kommer att ha under mycket lång tid framåt.

Sverigedemokraterna vill därför minska Sveriges biståndsram tills en ny, restriktivare invandringspolitik givit resultat i tydligt minskade kostnader för stat, regioner och kommuner. Det kan vara värt att notera, att vid en sänkning av biståndsramen från

1,0 till 0,7 procent av BNI, skulle Sverige ändå ligga på plats fyra bland OECD-länderna beträffande bistånd. Förslag om detta har vi lagt i andra motioner.

En lägre biståndsram innebär besparingar totalt sett, men inom den nya ramen vill Sverigedemokraterna göra omprioriteringar, med relativa ökningar inom kärnområden såsom ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk, hälsa, vatten och sanitet, humanitärt bistånd och flyktinghjälp. Inom biståndsverksamheten bör besparingar göras beträffande områden där resultaten varit magra. Sverige bör minska stödet till vissa av FN:s organisationer samt till vissa av Världsbankens instrument. Besparingar behövs även på Sidas och andra i Sverige baserade organisationers förvaltningskostnader. Den lägre biståndsramen skall utgöra incitament till effektiviseringar.

Sverige är ett givarland bland många och vi behöver inte ta ansvar för alla länder och alla internationella organisationer. Regeringen bör ta initiativ till att europeiska givare tydligare fördelar mottagarländer sinsemellan för att matcha givarländernas kompetens mot mottagarländernas behov.

Fred och säkerhet

Konflikter orsakar fattigdom och håller människor kvar i fattigdom. Under de senaste 50 åren har nästan samtliga länder som 1965 betraktades som extremt fattiga, istället blivit låginkomstländer (gått från nivå 1 till nivå 2 enligt Hans Roslings 4-gradiga skala). De få länder som ligger kvar på den lägsta nivån, är länder med utdragna krig och konflikter. Ett förebyggande arbete för att minska risken för krig och konflikter, kombinerat med arbete för fred och försoning, är därför grundläggande för att lyfta människor ur den värsta fattigdomen. Fred och försoning är dessutom ofta en förutsättning för att kunna åstadkomma varaktiga resultat. Sverige bör fortsätta att vara ett tydligt stöd i dessa avseenden, främst genom att verka genom FN och stödja FN:s fredsbevarande och fredsskapande verksamheter.

Humanitärt bistånd och flyktinghjälp

De rent humanitära insatserna bör vara den viktigaste tematiska delen av biståndspolitikerna. Konflikter, matosäkerhet och naturkatastrofer orsakar stor förödelse under lång tid och Sverige bör bidra efter bästa förmåga till att lindra effekterna. De rent humanitära insatserna bör vara den viktigaste tematiska delen av biståndspolitikerna.

Om ett barn inte får rätt näring de första 1 000 dagarna kan det ge bestående men. Matosäkerhet under bara en kort tidsperiod kan alltså orsaka livslånga skador. World Food Programme (WFP) hjälper årligen 80 miljoner människor i 80 olika länder att uppnå tillräckligt dagligt kaloriintag. Andelen av Sveriges bistånd som går via WFP bör därför höjas.

Sverigedemokraterna anser att Sverige bör fokusera på att hjälpa människor i de länder och regioner flyktingströmmarna kommer ifrån, men inte uppmuntra till migration mot Europa och Sverige.

En stor del av de asylsökande från länder i Mellanöstern befinner sig i värdsamhällen i grannländerna som erbjuder säkerhet och viss samhällsservice, även trots ett minskat stöd från det internationella samfundet. Dessa grannländer bidrar därmed också både till

stabiliteten i området och till människors välbefinnande. Det är därför rimligt att länder belägna runt krisområden och med stor mängd flyktingar får internationell och svensk hjälp. Det är också en orimlig situation, att FN:s flyktingorganisation UNHCR inte har tillräcklig finansiering från det internationella samfundets sida.

En verklighetsförankrad flyktinghjälp fokuserar resurserna där de gör som mest nytta, genom att stärka den humanitära insatsen i närområdet, både i värdsamhällen och i tillfälliga bosättningar. Det är därför angeläget att andelen av Sveriges bistånd som går via UNHCR ökas. Barn drabbas ofta hårdast i konfliktsituationer och miljontals barn lever under svåra förhållanden i flyktingläger och värdsamhällen. Utan rätt insatser riskerar hela generationer att gå miste om kvalitativ utbildning och trygg barndom. Insatser för barns och ungdomars utbildning och välbefinnande är grundläggande och avgörande för framtiden och för att länder i konflikt ska kunna återuppbyggas. Utbildning är också en hörnsten i det förebyggande arbetet mot att barn och ungdomar radikaliseras och rekryteras till extrema grupper. Sverige bör därför speciellt stödja utbildning för barn i flyktingskap, men villkora detta med att barnen inte indoktrineras i skolan på ett sätt som kan bidra till fortsatta konflikter.

Att stödja flyktingar handlar om insatser på en lång rad områden. Flyktingläger upprättas ofta med förhoppningen att de ska bli kortvariga inrättningar, men verkligheten är tyvärr en annan. En siffra som ofta återges är att människor i medeltal blir kvar 17 år i lägren, medan själva lägren ofta består i flera årtionden. Flyktingläger anläggs ofta i glest befolkade områden, inte sällan i torra områden med dåliga förutsättningar för jordbruk. Detta medför att det är svårt för människor i lägren att skapa verksamheter för att förbättra sin ekonomi. Dessutom leder förstörelsen av växtligheten runt lägren, inte minst på grund av behovet av ved till bränsle, ofta till konflikter med den kringboende befolkningen som motverkar en positiv utveckling.

Internationella organisationer som UNHCR och FAO arbetar idag med trädplanteringsprojekt runt flyktingläger. Dessa planteringar kan skapa sysselsättning, säkrad vedtillgång, minskad markförstöring, bättre relation mellan läger och kringland, samt i vissa fall utgöra grund för lokal tillverkning av skogsbaserade produkter, baserade på ved eller frukter.

Sverige bör prioritera stödet till miljöfrämjande åtgärder som samtidigt kan skapa sysselsättning i områden runt flyktingläger. Här kan många positiva resultat nå genom metoder där Sverige dessutom har mycket stor kunskap. Om dessa projekt faller väl ut, kan de i ett senare skede även användas för att förbättra den ofta kraftigt försämrade miljön utanför Afrikas miljonstäder.

Anpassningar av biståndet under coronakrisen

Under de senaste årtiondena har levnadsstandarden som tidigare nämnts stadigt stigit över hela världen och bara ett litet fåtal länder kvarstår som extremt fattiga. Covid-19-pandemin har på kort tid orsakat en tillbakagång i många av dessa låginkomstländer och många människor rapporteras ha fallit tillbaka ner i extrem fattigdom. En viktig orsak uppges vara att många har förlorat sina inkomster när marknader har stängts ned för att minska smittspridning.

Under coronakrisen bör svenskt bistånd därför orienteras om för att i så hög grad som möjligt fokuseras på nödhjälp till de allra fattigaste i länder som drabbats hårt av pandemin.

För många organisationer inom FN och det internationella samfundet

FN har under de 75 år som gått sedan andra världskriget skapat fora där världens ledare kan träffas och arbeta tillsammans. Det har minskat spänningarna och med största sannolikhet även lett till att många krig kunnat undvikas. FN har också många gånger handgripligt trätt in och hållit isär stridande parter så att förhandlingar kunnat träda i krigshandlingarnas ställe. FN:s roll är viktig att bevara i en tid som denna, då polariseringen förefaller öka efter årtionden av mer positiv utveckling. Världen behöver de fredsbevarande och fredsskapande mekanismer som skapades efter andra världskriget. De är inte perfekta, men de är de bästa vi har.

FN har även med sina olika organisationer bidragit till ekonomisk utveckling i en lång rad fattiga länder och till att lindra följderna av naturkatastrofer och konflikter. FN dras även med problem i denna del av sin verksamhet. Det finns för många FN-organisationer, för stora overheadkostnader och återkommande indikationer på korrupktion beträffande ekonomi och tilldelning av tjänster. Antalet FN-organisationer, program och relaterade verksamheter har växt sig för stort. Enligt FN uppgår de nu till 35 stycken. Sverige bör verka för sammanslagningar av FN-organisationer med syftet att minska administration, overheadkostnader och dubbelarbete, och på så sätt uppnå högre kostnadseffektivitet. Sverige bör fortsätta att vara en av de stora givarna per capita till FN, men vi bör minska det antal FN-organisationer vi bidrar till.

Det är i linje med denna inriktning som Sverigedemokraterna vill att Sverige bör prioritera stödet till FN:s fredsbevarande verksamhet, samt till bland andra FN-organisationerna UNHCR, FAO, Unicef och WFP.

Regeringen bör även minska antalet utvecklingsbanker och fonder med vilka Sverige samarbetar.

Sverige bör verka för att avveckla UNRWA och istället lägga över dess verksamhet på andra FN-organisationer, i första hand UNHCR.

Grundläggande mänskliga behov

Biståndspolitikerna bör skapa förutsättningar för människor i fattigdom att förbättra sina levnadsvillkor utifrån sina grundläggande behov i vardagen. En tiondel av världens befolkning har inte tillgång till rent vatten. I fattiga länder är dessutom tillgången på tillräckligt med elektricitet eller gas för att driva en spis ovanlig. Istället samlas ved eller träkol, ofta med stora negativa effekter för naturen och för människors hälsa. Med de fattigas behov som utgångspunkt bör därför satsningar göras för att fylla grundläggande behov såsom dricksvatten, sanitet, hållbar bränsletillgång, livsmedel och inkomst. Detta ger möjlighet för mottagarna att påverka sin egen vardag och omgivning. Att uppfylla grundläggande behov är en förutsättning för att bygga fungerande samhällen som i sin tur kan leda till respekt för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Barn

Barn är de mest utsatta i krig och katastrofer. De är offer för svält och sjukdomar, de exploateras av barnarbete, sexuellt utnyttjande och våld.

De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling, ska vara vägledande i alla beslut som rör barn inom Sveriges biståndspolitik.

Utveckling av industri och handel

Ett viktigt fokus för Sverige bör vara att inom områden där vi har världsledande kompetens stödja fattiga länder i att utveckla sin industri. Detta har uppmärksammats i FN:s Agenda 2030, där mål nummer 8 och 9 handlar om att ”verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla”, respektive ”bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation”.

Resultatindikatorernas betydelse

Sida ställer upp resultatindikatorer för att mäta i vilken utsträckning biståndets målsättningar uppnås. I redovisningen som gavs i budgetpropositionen för 2017 avseende demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer, gick tre av fyra strategimål inte i önskvärd riktning och en ökande andel gick dessutom i fel riktning. Ändå valde regeringen att satsa ännu mer på just dessa områden. I det stora perspektivet visar också erfarenheter från exempelvis Afghanistan, Irak och det östra grannskapet att givarländerna har en mycket begränsad möjlighet att åstadkomma demokratisk utveckling med hjälp av bistånd.

Sverigedemokraterna anser att resultat ska styra fortsatt resursfördelning. Resultatstyrningen inom framförallt demokratibiståndet är otillräcklig. I de fall resultat uteblir under en längre period inom vissa program, bör de avslutas.

Demokrati och mänskliga rättigheter

I regeringens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och medier. Det bör ifrågasättas i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor. Så länge de fattigaste tvingas prioritera att få mat, vatten och bränsle för dagen till sina familjer, är förutsättningarna mycket dåliga för att engagera människor i frågor som rör ökad demokrati.

Så länge extrem fattigdom, brist på mat och humanitära kriser råder, finns det därför utrymme för besparingar inom stödet till statliga institutioner, inte minst vad gäller länder där man kan ifrågasätta om de styrande verkligen arbetar med landets bästa för ögonen. Det behöver sättas upp etiska minimikrav som mottagare av den typen av

bistånd måste uppfylla. Att exempelvis betala ut 200 miljoner svenska skatte kronor per år i sektorbudgetstöd mellan 2017 och 2020 till Tanzanias finans- och planeringsministerium, samtidigt som staten i landet bedriver en brutal häxjakt på hbt-personer, är inte lämpligt.

Situationen för yttrandefrihet och media har försämrats i exempelvis Moçambique och Tanzania, trots att dessa länder är några av de största mottagarna av bistånd till offentlig förvaltning och demokratisering.

Statliga organisationer i de svagaste länderna är ofta genomsyrade av korruption. Ett exempel är ”Afghanistan Reconstruction Trust Fund”, som förvaltats så illa att den bedöms ha förvärrat den militära konflikten i landet. Detta visar på svårigheten att genomföra den typen av bistånd.

Bistånd med syftet att förbättra respekten för mänskliga rättigheter är lovvärt, men måste genomföras med insikt om de djupa kulturella skillnader som ofta finns mellan givare och mottagare. Lagar som västvärlden ser som djupt omoraliska, exempelvis de som styr kvinnors rättigheter i Afghanistan, är produkter av värderingar med djupa historiska rötter. De kan bara ändras långsamt och inifrån länderna själva.

En acceptabel levnadsstandard är en förutsättning för bygget av demokrati och mänskliga rättigheter. Därför bör fokus på att skapa basförutsättningar för ett stärkt näringsliv ges högre prioritet inom biståndet, även om detta på kort sikt medför att mindre prioritet ges till att stötta demokratiprocesser.

Partinära bistånd

Åtminstone sedan 1995 har en del av biståndsbudgeten gått via organisationer knutna till riksdagspartierna. Exempel på partianknutna organisationer som får del av stödet är Olof Palmes internationella center (Socialdemokraterna), Swedish International Liberal Centre (Liberalerna) och Vänsterns Internationella Forum (Vänsterpartiet).

Den första utvärderingen av partiernas biståndsverksamhet gjordes 1997 av SPM Consultants och utvärderingen var mycket kritisk. Istället för att stödja demokratiutvecklingen hjälpte de svenska partierna helt enkelt sina systerpartier.

En studie av statsvetenskapliga institutionen vid Uppsala universitet år 2000 konstaterade att inte mycket hade förbättrats. Dessa kritiska utvärderingar ledde dock inte till några förändringar av problematiken i sak. Verksamheten, som dittills varit en testverksamhet, kom istället att permanentas.

Bestämmelserna ger de svenska partierna friheten att välja sina samarbetspartners under förutsättning att mottagarorganisationerna arbetar för en demokratisk utveckling. I praktiken har Vänsterns Internationella Forum från liberalt håll kritiserats för att stödja separatistgrupper i Ukraina, för samarbete med diktaturer och socialistiska länder som gått i riktning mot diktatur såsom Venezuela, liksom det colombianska kommunistpartiet PCC, fortfarande med hammaren och skäran som symbol och med historiska band till FARC-gerillan.

Från Sverigedemokraternas sida kan vi konstatera att vi nu i flera år sökt få tillgång till dessa medel för att stärka verkliga demokratiska rörelser, men avvisats varje gång på lösa grunder, i kontrast mot vad andra partier fått medel till.

Problemen med partinära bistånd är en naturlig konsekvens av att svenska partier får skänka skattemedel till sina ideologiska allierade i andra länder, samtidigt som andra

partier kan utestängas. Vi konstaterar att det här systemet inte fungerar väl. Sverigedemokraterna yrkar därför på dels att det partinära biståndet tillgängliggörs för samtliga riksdagspartier i förhållande till antal mandat, dels att den löpande kontrollen förbättras. Efter en förbättrad löpande kontroll och utvärdering av det partinära biståndet är det viktigt att överväga om eller i vilka former stödet ska finnas kvar.

Miljö, klimat och energi

Känsliga naturområden som regnskog måste brukas med stor försiktighet. Den tropiska skogen bedöms rymma mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter men utgör samtidigt en viktig ekonomisk resurs för befolkningen. När omfattande skogsarealer huggs ned och omförs till betes- eller jordbruksmark riskerar detta att leda till att arter försvinner, till att det lokala och regionala klimatet förändras, till att grundvattennivåerna förändras och till att erosionen ökar. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Därför är det viktigt att verka dels för att stora delar av de tropiska och subtropiska skogarna ska kunna skyddas, men även att utveckla metoder för hållbart brukande av övriga delar, något som är mycket svårare beträffande tropiska eller subtropiska skogar än beträffande nordliga barrskogar.

I många geografiska zoner kan planterad skog på marker där skogen försvunnit minska trycket på kvarvarande naturliga skogar, bidra till bindande av kol från atmosfären och till bättre lokalklimat samt utgöra grund för industriell verksamhet som kan skapa arbeten utanför storstäderna.

Sverige och Norden är världsledande beträffande anläggning och hållbart nyttjande av skog och även beträffande uppbyggnad av träbaserad industri, inte minst sågverk. Vi har också en lång erfarenhet från biståndsarbete inom detta område. Den här kompetensen är nu mer behövd än kanske någonsin tidigare, när befolkningen ökar och klimatet förändras. Sverige behöver därför hävda sin tidigare roll som ledande biståndsland inom dessa områden. En del av de medel som Sverige nu använder till att stödja den gröna klimatfonden och liknande fonder, bör överföras till bilaterala projekt med inriktning på återbeskogning av degenererade marker, skogsskötsel och förädling av skogsprodukter. Det pågår ett flertal projekt i Afrika som i samarbete med byar återplanterar värdefulla trädslag som till exempel ebenholts. Detta kan rädda många skogar, som annars bedöms ha så lågt värde för ortsbefolkningen att de omförs till annan användning. Sverige bör stötta sådana projekt.

Klimatförändringar är ett globalt problem. Offentliga medel som avsätts för att bekämpa klimatförändringar bör riktas dit där de gör mest nytta. Studier visar att utsläppsminskningar i Sverige är betydligt mindre kostnadseffektiva jämfört med motsvarande minskningar i utvecklingsländer. Detta gäller särskilt energifrågor och utvinning eftersom många utvecklingsländer fortfarande förlitar sig på kolkraft och ökar sin förbrukning i takt med att befolkning och välstånd ökar.

Sverigedemokraterna vill därför anta en målsättning om att minst 10 procent av det bilaterala biståndet används inom området miljö, klimat och energi. Sverige har långvarig erfarenhet av tekniskt bistånd inom inte minst jord- och skogsbruk med tillhörande förädlingsindustri och denna kompetens bör utnyttjas i ett utökat bilateralt bistånd till ett mindre antal utvalda länder. Sverige har också stor kompetens beträffande elproduktion

från framförallt vattenkraft, vilket är en stor bristvara i de flesta fattiga länder, som bromsar nästan all industriell utveckling.

Regeringen bör även utreda om Sverige samarbetar med utvecklingsbanker och -fonder som finansierar byggande av ny kolkraft samt avveckla sådant samarbete.

Ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk

Ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling är avgörande för att länder ska kunna bli oberoende av bistånd. Om utvecklingsländer ska få en chans till ekonomisk tillväxt är handelslättnader av olika slag en viktig åtgärd. Ökad tillgång till EU:s inre marknad är en viktig faktor i detta avseende. EU bör villkora förbättrade handelsvillkor med krav på insatser mot korruption och kapitalflykt.

Att skapa ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer är behäftat med ett antal svårlösta problem. Dessutom ser situationen väldigt olika ut från land till land. Viktiga funktioner som tillgång till kust och hamnar, infrastruktur såsom el, vägar och järnvägar, naturresurser, interna konflikter och kvaliteten på det politiska ledarskapet är ofta svagt utvecklade i de minst utvecklade länderna. Till detta kommer ofta förekomsten av interna konflikter och bristande kvalitet på politiskt ledarskap och administration. Därför måste också åtgärderna för att skapa tillväxt anpassas för varje lands unika situation.

I länder som USA, EU och Kina är den interna konkurrensen så intensiv att företag som bara verkar på hemmamarknaden ändå tvingas till kontinuerlig utveckling. I många afrikanska länder, däremot, är den inhemska konkurrensen begränsad och även mycket ineffektiva företag kan överleva. Till detta bidrar även att marknaderna ofta är skyddade, med sådant som importrestriktioner, klientförhållanden och korruption.

Studier har visat att export leder till ökad produktivitet för afrikanska företag. Sveriges långsiktiga utvecklingsbistånd bör därför fokusera på att hjälpa utvecklingsländer att bygga inte bara småföretag utan även konkurrenskraftiga företag med potential att etablera sig på exportmarknaden.

Jordbruksutveckling är ett av de bästa verktygen för att bekämpa extrem fattigdom, öka det gemensamma välbefindandet och tillse att de 10 miljarder människor som förväntas leva på jorden år 2050 får mat. Tillväxten inom jordbrukssektorn är två till fyra gånger effektivare vad gäller att höja inkomsterna bland de fattigaste, jämfört med andra typer av insatser. 65 procent av de fattigaste arbetande vuxna lever på jordbruk. Utveckling av jordbruket är även avgörande för den ekonomiska tillväxten i många av världens fattigaste länder.

I många länder kan även skogsbruk bidra till sysselsättning utanför storstäderna, men ett långsiktigt skogsbruk förutsätter lönsamhet. Tyvärr tenderar fattiga länder att exportera virke obearbetat, vilket gör att merparten av arbetstillfällena och förädlingsvärdet som virket ger upphov till, hamnar utanför landet. Samtidigt blir intäkterna i ursprungslandet otillräckliga för att finansiera skogsskötseln. Inom både jordbruks- och skogssektorn är en utvecklad förädlingsindustri ett viktigt verktyg för lokal och regional utveckling, vilket i sin tur är mycket viktigt för att minska migrationen mot storstäder. Sverige har mycket goda förutsättningar för att kunna bidra med expertis inom dessa områden och bör lägga större fokus i biståndet på dessa frågor såväl genom bilateralt bistånd som genom samverkan med FAO.

Vatten, hälsa och sanitet

Tillgången till rent vatten och sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i fattiga länder. Bristen härpå drabbar kvinnor och barn extra hårt. I många utvecklingsländer vandrar kvinnor dagligen långa sträckor för att hämta vatten som i många fall är förorenat. 884 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten och 2,3 miljarder människor har inte tillgång till grundläggande sanitet. Ett gram avföring innehåller nästan en miljon bakterier och 10 miljoner virus. När avföring inte hanteras säkert riskerar därför vattenkällor, närmiljö och matproduktion att förorenas. Nästan 290 000 barn yngre än fem år dör varje år av diarré sjukdomar orsakade av smutsigt vatten och dålig sanitet.

Tillgång till rent vatten, säker sanitet och hygien är grundläggande förutsättningar för människors överlevnad, hälsa, jämställdhet, utbildning, välfärd och ekonomisk produktivitet. Svenskt bistånd bör sträva efter att bidra till förbättring av dessa förutsättningar.

Att förebygga smittsamma sjukdomar sparar både pengar och lidande. Exempelvis är hiv och aids angelägna problem som måste bemötas med framförallt preventiva metoder. Förutom det mänskliga lidandet kan hiv/aids komma att mycket kraftigt belasta utvecklingsländerns ekonomi på lång sikt.

Under 2017 fick uppskattningsvis 19,9 miljoner spädbarn inte grundläggande vaccinationer såsom exempelvis DTP-vaccin. Cirka 60 procent av dessa barn lever i 10 länder: Afghanistan, Angola, Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Indien, Indonesien, Irak, Nigeria, Pakistan och Sydafrika. Under 2017 vaccinerades 65 miljoner barn, ofta med av vaccinalliansen Gavi sponsrat vaccin. Efter att Gavi skapades år 2000 har organisationen bidragit till att vaccinera 760 miljoner människor och uppger sig ha räddat mer än 13 miljoner liv. Initiativet till Gavi togs av Bill och Melinda Gates. Sverige är en av de ursprungliga donatorerna och har gjort utfästelser om minst 300 miljoner kr per år 2016–20. Att tilltron till vaccin växer och att de fattigaste ländernas befolkning vaccineras, är av största betydelse för alla människor på jorden, inte minst i tider då världsomfattande epidemier förefaller öka.

Sverigedemokraterna vill därför att Sveriges bidrag till Gavi ligger kvar på samma nivå som perioden 2016–20.

Utbildning

Barnkonventionen slår fast barns rätt till utbildning. Att lära sig läsa och skriva är förutsättningar för ett självständigt liv. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet; detta gäller särskilt flickor. Studier visar att utbildning bland flickor ger större självständighet, fördröjer familjebildningen och minskar problemet med överbefolkning. Utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna och till återuppbyggnad av skolor i områden som destabiliserats av konflikter.

Grundskola är inte tillräcklig utbildning. I de allra flesta fattiga länder går redan såväl pojkar som flickor åtminstone 5 år i skola. Det som oftare saknas är yrkesutbildning och sådan är fundamental för att länderna ska kunna gå vidare i ekonomisk utveckling. Sverige har tidigare bidragit till yrkesutbildningar i många länder inom jord- och skogsbruk med tillhörande förädlingskedjor. Denna verksamhet är efterfrågad i åtminstone

flera afrikanska länder och behöver återupptas. Sverigedemokraterna anser därför att yrkesutbildning ska ges högre prioritet inom biståndet.

Landsbygd, miljonstäder och mindre städer – regional utveckling inom biståndsländer

De flesta stater i Afrika blev självständiga under 1960-talet och vid den tiden bodde de flesta av deras medborgare på landsbygden. I detta avseende pågår en mycket snabb förändring. Enligt Afrikan Economic Outlook beräknas antalet invånare i Afrika ha ökat mellan 1950 och 2021 med 550 miljoner invånare, men mellan 2010 och 2070 beräknas ökningstakten vara den dubbla. Den avtagande befolkningsökning som kan iakttas i många andra delar av världen, syns ännu inte i Afrika söder om Sahara. Kontinentens befolkning om 1,2 miljarder förväntas fördubblas till 2050 och mer än 80 procent av den ökade befolkningen väntas bo i stora städer. Bilden av fattiga på landsbygden i Afrika som når oss via massmedia, motsvarar allt mindre den verkliga, där fattiga i allt högre grad istället bor i ruckel längs vägarna eller i storstädernas slumområden. Afrika har redan 47 miljonstäder, varav 36 söder om Sahara, och de flesta av dessa städers befolkning har ökat med mellan 5 och 10 gånger sedan 1970-talet.

De miljömässigt utarmade zonerna runt städerna, där buskar och träd huggs till bränsle, där grundvattnet sjunker och där lufttemperaturen stiger eftersom skuggan från träden försvunnit, kan förväntas växa mycket snabbt under de närmaste årtiondena. Risken för epidemier är också överhängande.

Afrikas framtid kommer i många avseenden att avgöras av hur dess storstäder utvecklas. Människor som flyr landsbygden i Afrika har ofta bara ett rimligt alternativ och det är just storstädernas slumområden. Storstäderna bildar dessutom avstamp för internationell migration.

Genom att fördela en större del av biståndet till att utveckla mindre städer, kan Sverige bidra till att fler människor ges möjlighet att bosätta sig där, utan att förlora kontakten med släkt och hembygd. I dessa mindre städer måste befolkningsöverskottet från landsbygden kunna få yrkesutbildning och finna arbeten. Industrier, inte minst knutna till förädling av produkter från jordbruk och skogsbruk, måste utvecklas och därmed öka lönsamheten även i lantbruket. För att en sådan utveckling ska vara möjlig behövs regionala satsningar, där elektrifiering, järnvägar, vägar och utbildning, inte minst yrkesutbildning, är centrala delar. Bistånd i form av industriell utveckling är också oerhört viktigt. Det går inte att bortse ifrån att Kina, som själv gått från mycket fattigt land till medelinkomstland nyligen och på mycket kort tid, väljer att prioritera de här faktorerna i sitt bistånd. Kinas exempel gör intryck på mottagarländerna och många är säkert beredda att bortse från problemen med demokrati och mänskliga rättigheter i Kina om de bara kan få ta del av en liknande ekonomisk utveckling som Kinas. Sedan länge utvecklade länder med väl utvecklad demokrati bör också erbjuda utvecklingsstöd inom de områden som Kina prioriterar.

Sverigedemokraterna vill därför att en större andel av biståndet på sikt ska gå till bilaterala projekt med syftet att stötta tillväxten i mindre städer och regionalt viktiga hållbara industrier.

Europas närområde

Efter att Östeuropa frigjorde sig från det sönderfallande kommunistiska blocket gav Sverige ett mycket stort bistånd till deras återuppbyggnad. Detta bistånd har successivt kunnat minska, efter hand som länderna kommit på fötter igen.

Sverige gav under 2017 drygt 300 miljoner kronor i bistånd till länder i Europa och dess närområde. Mycket av detta stöd har gått till projekt inom media, demokratiskt deltagande, offentlig administration och civilsamhällesorganisationer, men även till investeringar i infrastruktur och bankväsende. Länderna i Europa och dess närområde är inte underutvecklade och det pågår, förutom flyktingsituationen i Turkiet och kriget i östra Ukraina, inga allvarliga humanitära kriser. Flera av de berörda länderna får betydande stöd via EU. Sverigedemokraterna anser därför att det svenska stödet till Europas närområde kan minskas. Det är rimligt att stöd till dessa länder sköts på EU-nivå snarare än som en del av det svenska biståndet.

Att den regionala strategin har som mål att flera av dessa länder skall erhålla EU-medlemskap ser vi dock som problematiskt. Unionen har redan ett antal medlemsstater som vid inträdet inte uppfyllde de formella kraven, vilket fått allvarliga följder. Anslutningsstödet till länder som arbetar för att bli medlemmar i EU undergräver i praktiken Köpenhamnskriterierna, om länder som fortfarande är i behov av stöd tillåts inträde.

Religionsfrihet och de kristnas situation

Sverige ska i internationella sammanhang stå upp för religionsfrihet. Sverige ska exempelvis inte rösta fram kandidater till chefstjänster i internationella organisationer som inte står bakom friheten att tro som man själv vill och friheten att avsäga sig sin religion om ens tro förändras.

I många länder är människor utsatta för religiösa förföljelser. Det gäller inte minst kristna grupper i muslimska länder, men även exempelvis muslimska grupper i Sydostasien. I sådana länder bör Sverige prioritera stöd till de förföljda grupperna.

Särskilt återvandringsstöd

För många asylsökande blir livet i Sverige inte vad de hoppats. Människosmugglarnas affärsmodell bygger inte sällan på löften, lögner och överdrifter om vad migranter kan förvänta sig. Kunskapsläget om svensk kultur, hur det svenska samhället fungerar och vilka kompromisser som personer från kulturellt avlägsna länder tvingas till i Sverige är ofta bristfälligt. Möjligheten till egen försörjning för många asylsökande från sådana länder är liten.

Det faktum att många asylsökande aldrig finner sin plats i Sverige speglas också av statistiken över utflyttningar och frivilligt återtagande av asylansökningar. Under de senaste tio åren har tiotusentals personer valt att återvända till Irak, Iran och Somalia, medan ytterligare tiotusentals har rest i motsatt riktning. Antalet som frivilligt återtar sina asylansökningar har också ökat kraftigt och uppgick 2016 till 5 800 och mellan 2012 och 2018 återtog sammanlagt över 18 000 personer sina ansökningar.

Anledningen till att asylsökande väljer att återvända är sannolikt samma som varför man väljer att lämna sina hem. Det huvudsakliga skälet för 7 av 10 irreguljära migranter som reser genom exempelvis Libyen är ekonomiskt. Enligt UNHCR:

Some of the key issues pushing respondents to travel to Libya are economic: lack of livelihoods, the difficulty of finding income-generating activities, the necessity of providing for their family and improving their material situation. This applies to refugees and migrants along the Western as well as the Eastern routes through Libya.

När förhoppningarna om arbete och goda inkomster inte infrias väljer sannolikt många att återvända. Sverigedemokraterna är säkra på att fler personer än idag skulle vilja återvända, men att de behöver viss hjälp. Eftersom asylsökande som tillhör gruppen med låg integrationspotential belastar den offentliga ekonomin med mycket stora belopp, så innebär varje krona som satsas på att stödja återvändande också en mycket stor offentligfinansiell besparing.

Regeringen bör därför arbeta fram förslag till en hjälpmekanism för personer med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap som önskar återvända till sina ursprungliga hemländer. Hjälpen kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag, för att ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov, men hålla sig inom OECD:s regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet. Stödet ska vara till för den som levt i Sverige lagligt under viss tid men inte funnit sin plats.

Krav på mottagande och humanitär behandling av återvändande

En förutsättning för att svensk invandringspolitik ska fungera är att människor som inte erhåller uppehållstillstånd, som får indraget uppehållstillstånd eller som önskar återvända till sina hemländer också tas emot av dessa. Sverige bör därför sluta avtal med alla mottagarländer av svenskt bistånd om återvändande för dem av deras medborgare som fått avslag på asylansökan eller indraget uppehållstillstånd i Sverige. Biståndet till länder som inte skrivit under sådant avtal skall avbrytas.

Olämpliga mottagare, korruption och avbrott i betalningar

Det ska aldrig löna sig att missköta ett lands ekonomi eller se mellan fingrarna med korruption och förskingring. Denna ambition är tyvärr inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna eftersom dessa ofta brister i kapaciteten att hantera bistandsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom icke-statliga organisationer. Sverige måste omedelbart frysa utbetalningar så fort en skäligen misstanke finns om att pengarna försvinner till korruption. Bistånd till länder som återkommande visar sig hantera biståndet felaktigt

bör avbrytas. Nedan är tre exempel på bistånd som bör anses olämpliga och där åtgärder krävs för att förhindra upprepning.

Exempel 1 African Enterprise Challenge Fund

I september 2019 fryste Sida utbetalningarna till organisationen African Enterprise Challenge Fund (AECF), efter att en fördjupad revision visat att organisationens toppskikt använt en stor del av medlen till löner och förmåner. Tidigare har samarbetet med organisationen International Center for Trade and Sustainable Development (ICTSD) avbrutits av samma skäl.

Transaktionskostnader används ofta som en indikator på biståndets effektivitet. Många av Sidas partners publicerar varken sina totala lönekostnader eller hur mycket personer i ledande ställning tar ut i lön. Sverigedemokraterna ser detta som oacceptabelt. Regeringen måste begära av Sida att se till att mottagare av svenskt bistånd redovisar utbetalade löner och förmåner på ett sådant sätt att storskaligt missbruk inte kan förekomma.

Exempel 2 Den palestinska myndigheten

Under 2017 avslöjade en nyligen avgående minister i den palestinska samlingsregeringen omfattande korruption inom den palestinska myndigheten. Ministern hade påtalat problemen för premiärministern, utan att få gehör. I ett Facebookinlägg förklarade han att han valt att avgå eftersom: "It was not possible nor permitted to carry out any useful action to reduce corruption, or improve the services provided to our people ... the well-qualified and non-corrupt officials continued to be removed, while those suspected of corruption had their positions strengthened."

Andra rapporter har visat att upp till hälften av den palestinska myndighetens budget förskingras varje år. En studie från Palestinian Center for Policy and Survey Research visar att 79 procent av palestinerna ser den palestinska myndigheten som korrupt.

Den palestinska myndigheten har också enorma problem med mänskliga rättigheter. Förtrycket av yttrandefriheten och terroriserandet av den egna befolkningen fortsätter, utan att straff för detta utmäts. Kvinnor utsätts för diskriminering och våld och i Gaza fortsätter Hamas att låta så kallade domstolar mäta ut dödsstraff och genomföra offentliga avrättningar.

Myndigheten har deltagit mycket aktivt i spridandet av antisemitiska konspirations-teorier och hat mot judar. Skolmaterial som glorifierar våld och martyrskap och uppmanar barn att bokstavligen offra sina liv i religionens namn har lett till att EU-parlamentet beslutat att frysa en del av sitt bistånd. Även USA har fattat liknande beslut. Trots allt detta fortsätter Sverige genomföra utbetalningar. Det svenska biståndet till den palestinska myndigheten uppgår enligt oberoende bedömare till 800 miljoner kronor per år vilket inkluderar både bilateralt och humanitärt stöd och stöd till civilsamhällesorganisationer.

Sverigedemokraterna är mycket skeptiska till att ungefär 40 miljoner kronor inom det bilaterala stödet betalades ut till projekt inom konst, dans, cirkus och media under 2017. Vi ställer oss också frågande till om Sida klarade att följa upp det individuella projektbaserade stödet till 76 olika civilsamhällesorganisationer samma år. Med tanke på de enorma problemen med korruption bör även en viss tveksamhet till de stora

investeringar som gjorts i infrastruktur finnas. Sverigedemokraterna anser att bidraget till den palestinska myndigheten skall upphöra under de omständigheter som nu råder.

Exempel 3 Internationella biståndsfonder – Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF)

Afghanistan är ett av världens mest fattiga och korrumperade länder, nerslitet efter flera årtionden av krig och religiöst förtryck. Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF) är ett instrument som upprättades 2002 för att stödja återuppbyggnaden av landet efter talibanregimens fall. Fonden har spenderat 10 miljarder USD sedan den upprättades och en del av pengarna används till något som liknar budgetstöd. En oberoende granskning publicerad av Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (Sigar) 2018 pekar på ett antal mycket allvarliga problem med hur fonden skötts. Återkommande kontroll av betalningsmottagare har inte genomförts, och det har inte heller funnits någon mekanism för att ge biståndsgivare information om när eventuella kontroller genomförts, trots avtal som föreskriver detta. De afghanska myndigheterna har inte klarat av att avlägga korrekta rapporter över hur medel använts. Fonden har regelmässigt betalat ut löner till anställda utan att kontrollera att listade personer verkligen finns och verkligen är anställda. Det har vidare funnits alldeles för stora frihetsgrader i hur afghanska myndigheter fått använda medlen och varken givare eller Världsbanken har haft befogenhet att stoppa pågående projekt.

Sverige bidrar med en halv miljard mellan 2014 och 2020, och betalningarna fortsätter trots att Sverige vet att mycket av pengarna försvinner i korruption som i sig förvärrar situationen i landet. Sida motiverar fortsatta utbetalningar med att givarländerna, Världsbanken och den afghanska regeringen har kommit överens om att sätta en anti-korruptionsplan. Sverigedemokraterna vill istället att utbetalningarna skall frysas tills planen kan påvisas ha gett effekt.

Exempel 4 Islamic Relief Fund

Sverigedemokraterna har i frågor till statsrådet Peter Eriksson lyft avslöjanden om att svenskt bistånd går till islamistiska Muslimska brödraskapets biståndsorganisation Islamic Relief och dess olika underorganisationer.

Islamic Relief är en av Muslimska brödraskapets två tongivande biståndsorganisationer. Den andra, Muslim Aid, leds i Sverige av den tidigare bostadsministern Mehmet Kaplan men ingår inte i den statliga biståndsorganisationen Sidas urval av civilsamhällsorganisationer att kanalisera bistånd genom.

Sida har tidigare inlett ett samarbete med Islamic Relief Turkey för att arbeta med Syrien. Nu har det framkommit att Sverige också inlett samarbete med Islamic Relief Sudan.

Islamic Relief Sudan har historiskt sett varit en problematisk partner. Den amerikanska kristna biståndsorganisationen World Vision, som Sverige samarbetar med som partner, har arbetat både med den tidigare regeringschefen Omar al-Bashir och med Islamic Relief. Omar al-Bashir har begärts häktad för krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten av den internationella brottmålsdomstolen ICC. Omar al-Bashir uppges själv ha deltagit i Islamic Reliefs styrelsemöten och krävt att World Vision skulle inleda samarbetet med Islamic Relief. Enligt amerikanska underrättelsekällor slussade Islamic

Relief, under Omar al-Bashirs tid som statschef så sent som 2018 och 2019, pengar vidare till al-Qaidas nätverk av terrorgrupper. World Vision hävdade offentligt att de inte visste något om detta, men US Treasury, som utrett frågan, pekar på motsatsen.

Sverige har sedan regeringsskiftet 2014 inlett ett allt tydligare samarbete med Islamic Relief, antingen via Sida eller via World Vision som ett av flera möjliga mellan-steg. Tyskland beslöt i september 2020 att avbryta sitt samarbete med Islamic Relief Fund. Sverigedemokraterna anser att även Sverige bör stoppa biståndet till fonden.

De fyra exemplen ovan belyser ett stort behov av skärpta krav på styrning, kontroll och uppföljning inom det multilaterala biståndet.

Vi föreslår därför följande: Regeringen bör ställa krav på att samarbetet med internationella biståndsfonder ska regleras i avtal med vissa minimiklausuler som Sida och UD inte får avvika från. Dessa regler ska stadga att svensk myndighet alltid ska ha en oberoende rätt att utföra kontroller, begära in kontrolluppgifter från betalningsmottagare och få del av uppföljningsrapporter och andra dokument.

Regeringen bör ställa krav på internationella biståndsfonder som innebär att de inte ska tillåtas göra avsteg från reglerna om uppföljning och kontroll på grund av att situationen på marken gör sådana kontroller svåra eller omöjliga. I en sådan situation är det bättre att inte betala ut några medel alls eftersom utbetalningar riskerar att hamna i fiendens händer eller försvinna i korruption – scenarier som allvarligt kan förvärra situationen i landet.

Regeringen bör kräva att Sida och UD, i avtal med fonder som mottager svenska biståndsmedel, i fall där det finns sannolika skäl att misstänka oegentligheter, ska ha rätt att frysa fondens utbetalningar till berörda projekt eller mottagare.

Regeringen bör därtill snarast upprätta ett regelverk som tvingar Sida och UD att omedelbart frysa betalningar till fonder som misstänks brista i kontroll eller uppföljning eller har problem med korruption.

Regeringen bör ta fram nya riktlinjer till Sida som stadgar att alla samarbetspartners måste förbinda sig att inte överstiga en fastlagd skälig lönenivå för ledande personer, att hålla rimliga transaktionskostnader samt öppet redovisa transaktionskostnader och löner.

Regeringen bör formulera en strategi för att göra ledande personer hos Sidas samarbetspartners personligen ansvariga i de fall de bryter mot avtalen om skälig lön. Sådant ansvar kan utkrävas antingen genom avtal mellan Sida och personerna eller genom ett straffbud om avtalsbrott mot avtal med Sida.

Tydligare redovisning av genomförande parterns arbete

Sverigedemokraterna är positiva till en sammanhängande strategi för multilateralt utvecklingssamarbete och menar att en sådan strategi utgör en bra grund för framtida beslutsfattande. En ökad transparens inom biståndet bör genomföras där det är möjligt, för att följa biståndet från givare till genomförande. Initiativet openaid.se är välkommet, men innehåller samtidigt en del brister.

För att komplettera resultatskrivelserna till riksdagen, menar vi, bör informationen som framgår på openaid.se utvecklas och även exempel på resultat tydligare redovisas.

När bistånd kanaliseras via multilaterala organisationer är det ofta en kanal för andra genomförandepartners inom ramen för insatserna. Exempelvis förmedlas en betydande

del av Sidas stöd till FN vidare till civilsamhällesorganisationer, såväl nationella som lokala gräsrotsorganisationer. De stora landbaserade humanitära fonderna kanaliseras i vissa fall upp till 80 procent av medlen genom enskilda organisationer.

Användandet av multilaterala organisationer för att kanalisera svenskt bilateralt bistånd har ökat kraftigt under 2000-talet vilket innebär att det finns risk att en alltför stor tilltro sätts till dessa organisationer, samtidigt som kontrollen och uppföljningen i hela kedjan halkar efter. Transparensen bör förbättras och det måste bli betydligt lättare att kunna följa ett bistånd inom exempelvis ett landområde från givare genom multilaterala organisationer till genomförandeparten. Andelen av Sveriges bistånd som kanaliseras via multilaterala organisationer bör nu minska något. Sverige har speciell kompetens inom vissa områden och bör öka andelen av bistånd i bilaterala projekt knutna till svensk specialistkunskap.

Riksdagen bör vidare uppdraga till regeringen att tydligare redovisa i vilken grad genomförande parter efterlever Sveriges strategi och målsättningar inom biståndet i kommande resultatredovisningar av det multilaterala biståndet.

Bistånd och hbt

De länder som får mest bilateralt bistånd av Sverige (2018) är Afghanistan, Tanzania, Somalia, Demokratiska republiken Kongo och Etiopien. En stor del av svenskt stöd syftar specifikt till att stärka statsförvaltningen och olika myndigheters organisatoriska förmågor i dessa länder. Samtidigt utövar myndigheterna i åtminstone fyra av de fem länderna (Afghanistan, Tanzania, Somalia och Etiopien) ett synnerligen brutalt och också lagstadgat förtryck mot hbt-personer och andra sexuella minoriteter, något som klargörs i rapporten "State sponsored homophobia" som ges ut av Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (LIGA).

I Tanzania riskerar den som begår en frivillig homosexuell handling livstids fängelse medan samma gärning ger 15 års fängelse i Etiopien. I Somalia och Afghanistan är situationen mer osäker. En del av brottsbalken stadgar att homosexuella handlingar bestraffas med fängelse, men i Afghanistan kan domare implementera straff direkt ur koranen, döma enligt lagen om otrohet eller döma utefter eget tycke, inklusive med dödsstraff. Detta samtidigt som det afghanska rättsväsendet finansieras med svenskt bistånd.

Svenskt bistånd har länge varit, och ska fortsätta att vara, ett av många verktyg för att utöva svenska diplomatiska intressen, däribland positiv social utveckling i mottagarlandet. Det uppstår ett moraliskt dilemma när svenskt bistånd riskerar att bidra till att mänskliga rättigheter allvarligt kränks, så som skett i dessa länder. Tyvärr har svenskt bistånd inte påverkat situationen i dessa länder tillräckligt mycket. Vi ser mycket få signaler som tyder på att ens något av dessa fyra länder är på väg att förändra sin inställning till sexuella minoriteters rättigheter. Den nuvarande svenska strategin bidrar således till att finansiera och legitimera dessa staters förtryck, utan att påverka i rätt riktning.

Vi vill därför att Sverige genomför en analys av biståndet vilken syftar till att kartlägga och avsluta bistånd som finansierar myndigheter eller organisationer som aktivt förtrycker och kränker hbt-personers mänskliga rättigheter.

Avräkningar från biståndsbudgeten

Aldrig förr har så många människor lämnat sina hem, på flykt eller i sökande efter ett bättre liv. Detta har varit mycket märkbart i norra Europa och allra mest i Sverige eftersom vi har haft och till stora delar fortfarande har de mest generösa villkoren. Att människor migrerar är naturligt, inte minst i tider av befolkningsökning, konflikter och miljöförändringar, men det innebär samtidigt att värdsamfundet och enskilda utvecklade länder åsamkas stora kostnader. Sverige har under flera år stått för de högsta avräkningarna i biståndsbudgeten genom att använda sig av OECD-Dacs principer om avräkningar från biståndsbudgeten. Att Sverige och många andra länder använder sig av denna princip är förståeligt ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Samtidigt är det oetiskt och ineffektivt på sikt, eftersom det innebär att notan för det inhemska mottagandet av invandrare skickas till de absolut mest utsatta och förtryckta människorna i fattiga länder, till vilka biståndet annars skulle ha gått.

Biståndets huvuduppgift är att skapa drägliga levnadsförhållanden i fattiga och krisdrabbade länder. Bistånd hjälper många fler människor än om pengarna används till en dåligt skött invandringspolitik som ändå inte visat sig klara att integrera Sveriges alldeles för stora invandring.

Så snart Sverige skapat en mer restriktiv och långsiktigt hållbar invandringspolitik, bör dessa medel åter inriktas på internationellt bistånd.

Mats Nordberg (SD)

Markus Wiechel (SD)

Sara Gille (SD)

Björn Söder (SD)

Julia Kronlid (SD)